

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова література: Історія зарубіжної літератури

для студентів

спеціальності 035 Філологія

освітньої програми 035.065.01 Мова і література (китайська)

освітньої програми 035.069.02 Мова і література (японська)

спеціалізації:

035.065 – східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська

035.069 – східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська

освітнього рівня першого (бакалаврського)

Київ-2022



Розробники: *Галина Бітківська*, завідувач кафедри світової літератури,

доктор філологічних наук, доцент;

Тетяна Тверітінова, доцент кафедри світової літератури,

кандидат філологічних наук, доцент.

Викладачі: *Галина Бітківська*, завідувач кафедри світової літератури,

доктор філологічних наук, доцент;

Тетяна Тверітінова, доцент кафедри світової літератури,

кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 02 вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри



(Галина Бітківська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____ 2022 р.

Гаранти освітньої програми

Мова і література (китайська)  (Світлана Цимбал)

Мова і література (японська)  (Дмитро Москальов)

Робочу програму перевірено

02 вересня 2022 р.

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи  (Світлана Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р., протокол №

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Світова література: Історія зарубіжної літератури	
Вид дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	8кр. / 240 год.
Курс	I – II
Семестр	II – VI
Кількість змістових модулів з розподілом	
Обсяг кредитів	8
Обсяг годин, у тому числі:	240
Аудиторні	112
Модульний контроль	16
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	82
Форма семестрового контролю	Заліки, іспит
Змістовий модуль: Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)	
Курс	II
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, у тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	15
Самостійна робота	13
Форма семестрового контролю	залік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розкрити закономірності світового літературного процесу в XVII–XIX ст., національну своєрідність літературних процесів у різних країнах Європи, художні особливості творчості письменників зазначеного періоду.

Завдання курсу:

формування компетентностей у студентів освітньої програми
освітньої програми Мова і література (японська)
освітньої програми Мова і література (китайська)

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

- ФК1 Загально-професійні компетентності: Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ
- ФК5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів китайською мовою.
- ФК9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- ФК10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК13 Комунікативні компетенції: Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;
- ФК14 Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
- ФК19 Методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови;
- ФК20 Лінгво-прикладна компетенція передбачає: володіння лінгводидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах).

2. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

для студентів освітньої програми Мова і література (японська)
освітньої програми Мова і література (китайська)

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та китайською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію китайської мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН14 Використовувати китайську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20 Володіти мовою фаху на рівні C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ПРН21 Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт								
		Усв о	Аудиторних					Са тії ро а	Се ме ст. ко нт ро ль	М ко рс
			Л ці	Се на ьк	П кт ні	Ла ра рн	Інд їду ьні			
Змістовий модуль I. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття										
1	Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVII ст.		2	-	-	-	-	-		
2	Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVIII ст.		2	-	-	-	-	-		
3	Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина іспанського бароко				2	-	-	-		
4	Еволюція комедійної творчості Мольєра				2	-	-	-		
5	Д. Дефо. «Робінзон Крузо»				2	-	-	-		
6	Філософські повісті Вольтера				2	-	-	-		
7	Й. В. Гете. Страждання молодого Вертера. Фауст				2	-	-	-		
8	Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття в розмаїтті художніх текстів							7	7	
Разом		30	4	-	10	-	-	7	7	2
Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури XIX століття										
1	Романтизм як літературно-художній напрям в західноєвропейських країнах та США в першій половині XIX століття. Німеччина – батьківщина романтизму		2	-	-	-	-	-		
2	Реалізм як літературно-мистецький напрям в західноєвропейських країнах та США в другій половині XIX століття.		2	-	-	-	-	-		
3	Специфіка німецького романтизму в фантастичних казках-повістях Е.Т.А. Гофмана				2	-	-	-		
4	«Айвенго» В. Скотта як модель романтичного історичного роману				2	-	-	-		
5.	Особливості й етапи розвитку романтизму в американській літературі				2	-	-	-		
6	«Батько Горію» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака				2	-	-	-		
7	«Дамська» версія англійського реалістичного роману (сестри Бронте, Е. Гаскелл)				2	-	-	-		
8	Історія зарубіжної літератури XIX століття в розмаїтті художніх текстів							6	8	
Разом		30	4	-	10	-	-	6	8	2
Разом за навчальним планом		60	8	-	20	-	-	28	4	

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття

Лекція 1. Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVII ст. (2 години)

Бароко як новий культурний і художній синтез на новій світоглядній основі. Естетика і поетика літератури бароко. Теоретики бароко: Е. Тезауро, Б. Грасіан. Сучасні вітчизняні дослідники бароко (А. Макаров, В. Маслюк, Д. Наливайко, Г. Сивокінь, Л. Ушкалов та ін.).

Творчість П. Кальдерона (*P. Calderón de la Barca*) як центральне художнє явище іспанської літератури XVII ст. Періодизація творчості драматурга і жанрове розмаїття: комедія інтриги, «драма честі», філософсько-релігійна драма, ауто. Особливості комедійної творчості Кальдерона: зовнішній і внутрішній динамізм, співвідношення характерів та інтриги, «кальдеронівські ходи» тощо («Дама-невидимка»). «Життя — це сон» (*La vida es sueño*) як найкраща філософська драма Кальдерона і яскраве втілення поетики бароко (універсальність, динамізм сюжету і характерів, різко контрастивна образність тощо). Традиційна інтерпретація драми: проблема ідеального государя й ідеальної держави (7 книга «Держави» Платона, «Утопія» Т. Мора та ін.); свобода волі — ілюзорність земної влади (критика поглядів Н. Мак'явеллі (1469–1527), трактат «Державець»). Неоплатонічні мотиви у творі (макрокосм — мікрокосм). Метафоричний смисл назви твору. Модерністична інтерпретація драми «Життя — це сон» (у поняттях екзистенціалізму, за С. Бандера).

Загальна характеристика класицизму як літературного напрямку. Естетика й поетика літератури класицизму. Система жанрів літератури класицизму, «високі» та «низькі» жанри. Трактат Н. Буало «Мистецтво поетичне» як узагальнення й систематизація теоретичних положень класицизму XVI–XVII ст.

Творчість Мольєра, її основні етапи. Мольєр як актор і директор театру. Ранні комедії («Смішні манірниці»). Творча історія комедії «Тартюф» (*Jean-Baptiste Molière. Le Tartuffe, ou L'imposteur, 1664–1669*). Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу. Сатиричне зображення соціальних типів у комедії «Міщанин-шляхтич» (*Le Bourgeois gentilhomme, 1670*). Роль балетних сцен у розвитку сюжету. «Високий» комізм драматургії Мольєра: «розважаючи повчати і повчаючи розважати».

Основні поняття: *ман'єризм, бароко, філософська драма, неоплатонізм, екзистенціалізм, необароко; раціоналізм, класицизм, «високий» і «низький» стилі, трагедія, «висока» комедія, неокласицизм.*

Література:

1. Кальдерон де ла Барка. Життя – це сон : [двомовне вид. для дітей та юнацтва] ; пер. з ісп. Михайла Литвинця. Київ : Грамота, 2012. 111 с.
2. Кальдерон де ла Барка П. Стійкий принц ; Дама-Примара : п'єси ; [пер. з ісп. С. Борщевського ; передм., прим. Т. М. Рязанцевої]. Харків : Фоліо, 2013. 249 с.
3. Кальдерон де ла Барка П. Сонети. *Світовий сонет*. Київ:Дніпро, 1983. С.52–53.
4. Мольєр Ж.-Б. Смішні манірниці. Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич. Київ: Дніпро, 1981. 501 с., або Мольєр Ж.-Б. Комедії. Харків: Фоліо, 2004. 494 с.
5. Наливайко Д.С. Бароко і драма Кальдерона „Життя – це сон”. *Тема*. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. 2000. № 1. С. 5–17.

6. Kołos A. Sceptycyzm w literaturze polskiego baroku. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Grzegorza Raubo Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań, 2015. 392 s.

Практичне заняття № 1. Творчість Педро Кальдерона як вершина іспанського бароко (2 години)

Практичне заняття № 2. Еволюція комедійної творчості Мольєра (2 години)

Лекція 2. Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVIII ст. (2 години)

Хронологічні межі літератури XVIII століття. Основні соціокультурні та історичні події зазначеного періоду. Розвиток науки і філософії, їхній вплив на літературний процес. Огляд традиційної схеми взаємодії літературних напрямів. Дискусійні аспекти визначення поняття «просвітницький реалізм». Філософські та естетичні домінанти головних літературних напрямів XVIII століття — класицизму, рококо, сентименталізму, преромантизму.

Розмаїття жанрової системи англійської літератури 18 ст. Англійський роман: «Robinson Crusoe», 1719; «Travels into Several Remote Nations of the World, in Four Parts. By Lemuel Gulliver, First a Surgeon, and then a Captain of several Ships», 1726–1727; «The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman», Лондон, 1759—1767 та ін.

Основні представники французької літератури 18 ст. Творчість Вольтера: філософські погляди, етапи творчості, драматургія, філософські повісті. Дідро-романіст. Видання «Енциклопедії...».

Німецької літератури 18 ст. Класицизм (Трактати Лессінга). «Міщанська драма».

Основні віхи становлення Гете-письменника (Johann Wolfgang Goethe), періодизація його творчості. Особливості поетичного вираження почуттів у поезії періоду «Бурі й натиску» (): поєднання національних і фольклорних традицій, мелодійність, розмаїття барв, органічне поєднання природи й ліричного переживання тощо («Майова пісня», «Дика троянда», «Фульський король», «Пісня мандрівника в бурю», «Прометей», «Морська подорож» та ін.). Філософська лірика («Божественне», «Нічна пісня мандрівника») і балади («Рибалка», «Вільшаний король») періоду «веймарського класицизму». Пізня творчість Гете: ліричні й філософські вірші, збірка «Західно-східний диван».

Історія створення роману «Страждання молодого Вертера» («Die Leiden des jungen Werthers», 1774), сприйняття його сучасниками і в подальші часи. Духовний світ Вертера: ставлення до людей, природи, виявлення почуттів, коло читання тощо. Сенс останнього вчинку Вертера. Ознаки сентименталізму.

Історія створення філософської трагедії «Фауст» («Faust», 1770–1831), переосмислення народної легенди про Фауста, специфіка казково-фантастичного і міфологічного у творі. Особливості композиції твору: структура, ліризм «Присвяти», ідейно-художнє значення «Прологу в театрі», символіко-філософське значення «Прологу на небі», художня логіка послідовності випробувань героя, неоднозначність фіналу твору. Аналіз ключових сцен для розуміння образу Фауста: За міською брамою; Кабінет Фауста; Вечір (Фауст вперше в кімнаті Маргарити) та ін. Колізія Фауст — Мефістофель, її філософський, символічний, морально-етичний сенс. Художня майстерність Гете в зображенні почуттів Фауста і Маргарити. «Фауст» як синтез ідейно-художніх здобутків епохи Просвітництва, здійснений в добу романтизму.

Основні поняття: Просвітництво, «просвітницький реалізм», класицизм, рококо, сентименталізм, преромантизм, готичний роман, епістолярний роман, філософська повість, філософська трагедія.

Література:

1. Дефо Д. Життя й чудні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо, моряка з Йорка, написані ним самим [пер. з англ. за ред. В. Державіна ; передмова й прим. Н. Д. Білик]. Харків : Фоліо, 2013. 494 с.
2. Свіфт Дж. Мандрі Гуллівера ; пер. з англ. Микола Іванов ; за ред. Ростислава Доценка. Вид. 5-те. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. 382 с.
3. Вольтер. Кандід : філос. повісті : пер. з фр. ; [передм. та прим. Я. І. Кравця]. Харків : Факт, 2012. 409 с.
4. Гете Й. В. Фауст : трагедія ; пер. з нім. Микола Лукаш ; [передм. й прим. Б. Шалагінова]. Харків : Фоліо, 2013. — 398 с.
5. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. Черкаси, 2006.
6. Нетлюх Ю. Мова танцю в романі “Страждання молодого Вертера” Й. В. Гете. *Іноземна філологія*. 2016. Вип. 129. С. 215–223.
7. Goethe J. W. Die Leiden des jungen Werther. München: Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH & Co. KG, 1995. 227 S.
8. Kaiser Gerhard Ist der Mensch zu retten?: Vision und Kritik der Moderne in Goethes 'Faust' Rombach Verlag KG, 1994. 115 с.

Практичне заняття № 3. Д. Дефо. «Робінзон Крузо» (2 год)

Практичне заняття № 4. Філософські повісті Вольтера (2 год)

Практичне заняття № 5. Й. В. Гете. «Страждання молодого Вертера». «Фауст» (2 год)

Змістовий модуль II

Історія зарубіжної літератури XIX століття

Лекція 1. Романтизм як літературно-художній напрям в західноєвропейських країнах та США в першій половині XIX століття. Німеччина – батьківщина романтизму (2 години)

Естетична своєрідність літератури 1-ої половини XIX століття: загальна характеристика, основні літературні напрями, стилі. Романтизм як літературний напрям: естетичні, світоглядні та соціально-історичні чинники, характерні риси, жанрова система. Німецька філософія ідеалізму, представники, провідні твори, які вплинули на формування романтичних ідей. Течії романтизму.

Загальна характеристика німецького романтизму. Періодизація. Єнський та гейдельберзький гуртки романтиків: естетичні маніфести, художня творчість їхніх представників. Творчість Ф. Шлегеля (*Friedrich Schlegel*): «Фрагменти», «Люцинда». Проблема мистецтва в естетиці Новаліса (*Georg Friedrich Philipp Freiherr von Hardenberg*), і образ поета в романі «Генріх фон Офтердинген» (“*Heinrich von Ofterdingen*”). К. Brentano і Л. фон Арнім та

їхній збірник «Чарівний ріг хлопця». «Книга пісень» (*“Buch der Lieder“*) Г. Гейне (*Christian Johann Heinrich Heine*) в контексті творчості поета.

Основні поняття теми: романтизм, реалізм, модернізм, течії, жанри романтизму. романтична іронія, універсалізм, інтуїтивізм, гротеск, утопічний роман, роман-міф, романтична новела, народна пісня і балада, ідеї утопічного соціалізму.

Література:

1. Бовсунівська Т.В. Химера у західноєвропейському та українському романтизмі. А. Міцкевич, Е.Т.А. Гофман, В. Гюго, Ш. Бодлер, Е. По, Т.Шевченко та інші. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2000. № 6. С. 48-50.
2. Маркова М. В. Література європейського романтизму: погляд крізь призму натурфілософської концептуалізації: монографія. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2012. 200 с.
3. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ ст. Доба романтизму. Підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 416 с.
4. Ніколенко О.М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж.Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2003. 176 с.
5. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика: навч.посібник. Київ: / С.М. Пригодій, О.П. Горенко. – Київ: Либідь, 2006. 440 с.
6. Тверітінова Т.І., Шовкопляс Г.Є. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Перша половина: доба романтизму. Навч. посібник. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 360 с.
7. Фесенко В.І. Література французького романтизму. Київ: Вид.центр КНЛУ, 2016. 152 с.
8. Чижевський Д. І. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. 288 с.
9. *Romanticism and Ideology. Studies in English Writing 1765–1830* / Ed. by D. Aers, G. Cook, D. Punter., London–Boston Henley, 1981.
10. Witkowska A., Przybylski R. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1997. 744 s.

Практичне заняття № 1. Специфіка німецького романтизму в фантастичних казках-повістях Е.Т.А. Гофмана (2 години).

Практичне заняття № 2. Роман В. Скотта «Айвенго» як художня реалізація моделі історичного романтичного роману (2 години).

Практичне заняття № 3. Особливості й етапи розвитку романтизму в американській літературі (2 години).

Лекція № 2. Реалізм як літературно-мистецький напрям в західноєвропейських країнах та США в другій половині ХІХ століття. Реалістичний роман та його характеристика та представники (2 години)

Загальна характеристика реалізму як напрям мистецтва. Естетико-художня система літератури західноєвропейського реалізму. Естетичне, філософське, соціально-політичне підґрунтя реалізму. Індустріальна революція і урбанізація. Наука – природознавство – підґрунтя нового світогляду. Філософія О. Конта: смирення і претензії позитивістського розуму.

Спостереження і аналіз – протипага «збанкрутілому» уявленню. Культ фотографічного, репортерського точного опису життя в його соціальному розмаїтті. Роль літературних критиків як посередників між письменниками та різко збільшеною читацькою аудиторією. Реалізм як «слово-прапор» (Ж.Ю. Шанфльорі, Л.Е.Е. Дюранті).

Західноєвропейський реалістичний роман: характерні ознаки, класичні зразки. Жанрові підрозділи реалістичного роману: соціально-психологічний, соціально-побутовий, сатиричний, роман-хроніка, ідеологічний, філософський, роман-трагедія, роман-епопея, роман-дослідження, роман виховання. Видатні романісти XIX століття та їхній внесок у розвиток реалістичного роману: Стендаль (*Stendhal, Henri-Marie Beyle*), О. де Бальзак (*Honoré de Balzac*), Г. Флобер (*Gustave Flaubert*), Ч. Діккенс (*Charles Dickens*), В.М. Теккерей (*William Makepeace Thackeray*), Ш.Бронте (*Charlotte Brontë*), Е. Гаскелл (*Elizabeth Gaskell*), Марк Твен (*Mark Twain, Samuel Langhorne Clemens*), Т. Фонтане (*Henri Théodore Fontane*).

Основні поняття теми: реалізм, роман, фізіологічний нарис, натуральна школа, фантастичний реалізм Ф. М. Достоевського, психологізм, поліфонізм, роман-трагедія, філософський роман, роман-епопея, філософія толстовства.

Література:

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830-1880 років. Київ: Знання України, 2006. 437 с.
 2. Бессараб О. М. Типологія жіночих образів у романістиці Шарлотти Бронте : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Дніпропетровськ: Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, 2013. 20 с.
 3. Затонський Д.В. Минуле, сучасне, майбутнє: Про реалізм, традиції, новаторство. Київ: Дніпро, 1982. 370 с.
 4. Назаренко Н. Порівняльний аналіз перекладів роману Ш. Бронте "Джейн Ейр". *Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-та ім. В. Гнатюка*. Серія: Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. 2009. Вип. 1(26). С. 244-255.
 5. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. XIX - поч. XX ст. Посібник. Київ: КГОВЦ "Полікультурний світ", 2005.
 6. Пастух Х. А. Еволюція готичної поетики і роман "Буреверхи" Емілії Бронте: автореф. дис... канд. філол. наук. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2009. 19 с.
 7. Тверігінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму. Навчальний посібник для студентів. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.
 8. Alexander C., Smith M. *The Oxford companion to the Brontes*. Oxford: University press, 2006. 190 p.
 9. Giardina D. *Emily's Ghost: A Novel of the Brontë Sisters*. London: Norton & Company, 2009. 336 p.
 10. Білик Н.Д. Англійський роман XIX ст.: Вальтер Скотт, Чарлз Діккенс, Роберт Луїс Стівенсон. Навчальний посібник. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2020. 152 с.
- // https://drive.google.com/file/d/1PSCGD-HXQ3NSwhTY02I_LMIXJbtqJvbZ/view

Практичне заняття № 4. «Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака (2 години).

Практичне заняття № 5. «Дамська» версія англійського реалістичного роману (сестри Бронте) (2 години).

Контроль навчальних досягнень

1.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Модуль 1	Модуль 2
1.	Відвідування лекцій	1	2	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	10	5	5
3.	Робота на практичному занятті	10	10	50	50
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	5	5
5.	Виконання тестових завдань	8	10	40	40
6.	Модульна контрольна робота	25	2	25	25
Разом				127	127
Максимальна кількість балів				254	
Розрахунок коефіцієнта $254:100=2,54$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота № 1

Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття в розмаїтті художніх текстів

1. Виписати цитати з роману Ф. де Кеведо-і-Вельєгаса «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв» для ілюстрації жанрових ознак крутійського роману.
2. Виписати цитати з роману Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера для з'ясування функцій сатира, пародії та іронії.
3. Розкрити особливості інтриги та конфлікту «господар — слуга» в комедії П. Бомарше «Шалений день, або Одруження Фігаро».

Література:

1.Кеведо Ф. Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волоцюг і дзеркала крутіїв. К., 1934.

http://chtyvo.org.ua/authors/Francisco_de_Quvedo/Istoriia_zhyttia_proidysvita_Pablo_na_imennia_zrazka_volotsiuh_i_dzerkala_krutiiv/

2.Свіфт Дж. Мандри Гуллівера. http://chtyvo.org.ua/authors/Svift/Mandry_Lemuellia_Hullivera/

3.Бомарше П. Весілля Фігаро. http://chtyvo.org.ua/authors/Bomarshe_Pier-Ogiusten_Karon_de/Sevilskyi_tsyruľnyk_zbirka/

Самостійна робота № 2

Історія зарубіжної літератури ХІХ століття в розмаїтті художніх текстів

1. З «Словника літературознавчих термінів» виписати поняття «гротеск», «місцевий колорит», «живописний романтизм». Визначити гротескні образи і «місцевий колорит» у романі В. Гюго «Собор Паризької Богоматері».
2. Визначити специфіку героя і його світосприйняття в «Кримських сонетах» А. Міцкевича.
3. Дати визначення об'єктивного методу Г. Флобера і простежити, як він виявляється в романі письменника «Пані Боварі».
4. Схарактеризуйте роман Ч. Діккенса «Домбі і син» як портрет суспільства доби вікторіанства. Тематика, проблематика, «різдвяність» фіналу твору.
5. Розкрийте питання «Реалії американського життя в діалогії Марка Твена про Тома Соєра і Гека Фінна».

Література

1. Гюго В. Собор Паризької Богоматері (будь-яке видання).
2. Міцкевич А. Кримські сонети (будь-яке видання).
3. Флобер Г. Пані Боварі (будь-яке видання).
4. Діккенс Ч. Домбі і син (будь-яке видання).
5. Твен Марк. Пригоди Тома Соєра. Пригоди Гекльберрі Фінна (будь-яке видання).

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	0,5 бала
2.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	2 бали
3.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	1 бал
5.	Наявність власної позиції	1 бал
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	0,5 бала
Разом		5 балів

1.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольного тестування з використанням:

ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури (2 курс, ФІЯ, денна)»

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=14926>

ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (2 курс, ФК, денна)
<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=14927>

Студент виконує 30 тестових завдань, за які може отримати максимально 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Оцінка	Критерії
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

1.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час заліку засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 2 кредитних модулів оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях, тестування тощо) протягом семестру (див. 6.1).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
В	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль № 1

1. Література XVII ст.: загальна характеристика, основні літературні напрями, стилі.
2. Драма Кальдерона “Життя – це сон” як яскраве втілення поетики бароко.
3. Загальна характеристика образу Сехисмундо, внутрішній динамізм у ньому.
4. Метафоричний смисл назви твору. Мотив “життя — сон” в бароковому художньому баченні.
5. Творча історія комедії Мольєра “Тартюф”.
6. Особливості головного конфлікту, специфіка фіналу комедії Мольєра “Тартюф”.
7. Образ Тартюфа як втілення лицемірства та сили зла.
8. Сатирико-комедійні типи в комедії “Міщанин-шляхтич”.
9. “Високий” комізм драматургії Мольєра.
10. Загальна характеристика літератури XVIII ст.
11. Особливості оповіді в романі Д. Дефо “Робінзон Крузо”.
12. Система образів у філософській повісті Вольтера “Простак”.
13. Ознаки сентименталізму в романі Гете “Страждання молодого Вертера”.
14. Композиція філософської трагедії Гете “Фауст”.
15. Художнє вирішення колізії Фауст – Мефістофель.

Модуль № 2

1. Романтизм як літературний напрям у світовій літературі: характерні риси, течії, жанри.
2. Єнський і гейдельберзький гуртки романтиків та їхні представники.
3. «Малюк Цахес на прізвисько Циннобер» Е. Т. А. Гофмана: основний конфлікт, сатирико-метафоричний зміст твору.
4. Загальна характеристика англійського романтизму. Періодизація. «Озерна школа» та її представники.
5. Поема Дж. Байрона «Паломництво Чайльд Гарольда»: масштабне соціально-філософське осмислення епохи, образ героя, авторська позиція, специфіка жанру.
6. Роман В. Скотта «Айвенго»: тематика, проблематика, система образів. Використання

фольклорних образів в романі.

7. Історичний роман В. Гюго «Собор Паризької Богоматері»: ознаки «місцевого колориту», гротескні образи.

8. Збірка «Кримські сонети» А. Міцкевича як поетичний цикл: тематика, проблематика, система образів.

9. Риси національної своєрідності раннього американського романтизму в новелістиці В. Ірвінга.

10. Е.А. По як засновник детективного жанру в світовій літературі.

11. Реалізм як основний напрям літератури 2-ої пол. ХІХ ст.: характерні ознаки, представники. Характерні риси реалістичного роману.

12. Історія задуму і створення «Людської комедії» О. де Бальзака: своєрідність структурної побудови, ключові твори.

13. «Пані Боварі» Г. Флобера як новий тип психологічного роману. Тематика, проблематика, система образів.

14. Роман Ч. Діккенса «Домбі і син»: тематика, проблематика, «різдвяність» фіналу. Типологія діккенсівських героїв.

15. «Джейн Ейр» Ш. Бронте як роман-автобіографія. Тематика, проблематика, образна система. Новаторство твору.

16. Життя і простір Америки в «Пригодах Тома Сойера» та «Пригодах Гекльберрі Фінна» Марка Твена.

Навчально-методична картка дисципліни

«Світова література: Історія зарубіжної літератури»

Разом: 60 год., із них 8 год. – лекції, 20 год. – практичні заняття, 13 год. – самостійна робота,
4 год. – модульний контроль, залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Назва модуля	Змістовий модуль I. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття						Змістовий модуль II. Історія зарубіжної літератури XIX століття				
К-сть балів за модуль	127 балів						127 балів				
Лекції	1		2				3			4	
Теми лекцій	Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVII ст. 1 б.		Особливості історико-літературного процесу в західноєвропейських країнах XVIII ст. 1 б.				Романтизм як літературно-художній напрям в першій половині XIX ст. чинники формування, характерні риси, течії, жанри., представники 1 б.			Література 2-ої пол. XIX ст.: загальна характеристика, літературні напрями, стилі. Реалістичний роман та його видатні представники 1 б.	
Теми практичних занять	Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» як вершина бароко 10 б. + 1 б.	Еволюція комедійної творчості Мольєра 10 б. + 1 б.	Д. Дефо. «Робінзон Крузо» 10 б. + 1 б.	Філософські повісті Вольтера 10 б. + 1 б.	Й. В. Гете. «Страждання молодого Вертера». «Фауст» 10 б. + 1 б.	Специфіка німецького романтизму в казках Гофмана 10 б. + 1 б.	Роман В. Скотта «Айвенго» 10 б. + 1 б.	Особливості етапи розвитку американського романтизму 10 б. + 1 б.	«Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» Бальзака 10 б. + 1 б.	«Дамська» версія англійського реалістичного роману 10 б. + 1 б.	
Тестування На ЕНК	Тест 1 8 б.	Тест 2 8 б.	Тест 3 8 б.	Тест 4 8 б.	Тест 5 8 б.	Тест 6 8 б.	Тест 7 8 б.	Тест 8 8 б.	Тест 9 8 б.	Тест 10 8 б.	
Сам. роб.	Тема 1. 5 балів						Тема 2. 5 балів				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
	254:100 = 2,54 Коефіцієнт 2,54										
Підсумковий контроль	ЗАЛІК										

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Модуль 1

Основні:

Художні тексти

Список рекомендованої літератури з курсу «Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття»

XVII століття

Із іспанської літератури

1. **Кеведо-і-Вельєгас Ф.** Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення, зразка волюцюг і дзеркала крутіїв.
http://chtyvo.org.ua/authors/Francisco_de_Quvedo/Istoriia_zhyttia_proidysvita_Pablo_na_imennia_zrazka_volotsiuh_i_dzerkala_krutiiv/
2. **Лопе де Вега Карпьо Ф.** Фуенте Овехуна. Собака на сні.
http://chtyvo.org.ua/authors/Lope_de_Veha/Ovecha_Krynytsia_Sobaka_na_sini/
3. **Тирсо де Моліна.** Севільський бешкетник, або Камінний гість.
4. **Грасіан Б.** Дотепність, або Мистецтво вишуканого розуму*.
<http://wave9.ru/books/humanitarian/74260-Ispanskaya-estetika.-Renessans.-Barokko.-Prosveshc.html>
5. **Гонгора Л. де.** Лірика.
6. **Кальдерон де ла Барка П.** Життя – це сон. Дама-привид.
<http://chtyvo.org.ua/authors/Kalderon/>

Із французької літератури

7. **Корнель П.** Сід.
http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
8. **Расін Ж.** Федра.
http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
9. **Мольєр.** Смішні манірниці. Дон Жуан. Тартюф. Міщанин-шляхтич.
<http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Komedii/>
10. **Буало Н.** Мистецтво поетичне.
http://chtyvo.org.ua/authors/Moliere/Frantsuzki_kliasyky_XVII_storichchia_Bualo_Kornel_Molier_Rasin/
11. **Ларошфуко Ф. де.** Максими*.
12. **Паскаль Б.** Думки*. http://chtyvo.org.ua/authors/Pascal_Blaise/Dumky/
13. **Лафайєт М. де.** Принцеса Клевська.

Із німецької літератури

14. **Гріфіус А.** Вірші.
15. **Гріммельсгаузен Г.Я.К.** Сімпліссимус*.

Із англійської літератури

16. **Донн Дж.** Лірика.
17. **Мільтон Д.** Вірші. Втрачений рай.

XVIII століття

Із англійської літератури

18. **Бернс Р.** Поезії
19. **Дефо Даніель.** Робінзон Крузо. www.bookland.com/preview/1700920
<https://www.youtube.com/watch?v=M8KVuBaVcW0>
<https://www.youtube.com/watch?v=3qbX6wrRVvg>
20. **Свіфт Дж.** Мандри Гуллівера.
http://chtyvo.org.ua/authors/Svift/Mandry_Lemuellia_Hullivera/
21. **Стерн Л.** Життя і думки Трістрама Шенді*.

Із французької літератури

22. **Бомарше П.** Весілля Фігаро.
http://chtyvo.org.ua/authors/Bomarshe_Pier-Ogiusten_Karon_de/Sevilskyi_tsyrulnyk_zbirka/
23. **Вольтер.** Простак. Кандід
http://chtyvo.org.ua/authors/Voltaire/Kandid_Filosofski_povisti_zbirka/
24. **Дідро Д.** Черниця*. http://chtyvo.org.ua/authors/Diderot_Denis/Zhak-fatalist_zbirka/
25. **Прево А. Ф.** Історія кавалера де Гріє і Манон Леско*. http://chtyvo.org.ua/authors/Prevo_Antuan_Fransua/Nebezpechni_zviazky_Manon_Lesko/
26. **Руссо Ж. Ж.** Юлія, або Нова Елоїза*.

Із німецької літератури

27. **Гете Й. В.** Балади. Страждання молодого Вертера. Фауст.
http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Strazhdannia_molodoho_Vertera/
http://chtyvo.org.ua/authors/Johann_Wolfgang_von_Goethe/Faust_vyd_2003/
28. **Лессінг Г. Е.** Емілія Галотті.
http://chtyvo.org.ua/authors/Lessinh_Hothold_Efrain/Minna_fon_Barnhelm_Emilii_Halotti_Lao_koon/
29. **Шіллер Ф.** Балади. Розбійники. Вільгельм Телль.
http://chtyvo.org.ua/authors/Friedrich_Schiller/

Підручники і хрестоматії

1. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.
2. Давиденко Г. Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 292 с.
3. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст. Київ: Києво-Могилянська академія, 2013.
4. Яременко Н. В., Коломієць Н.Є. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с.

Додаткові:

1. Від бароко до постмодернізму. Том 19: [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. Дніпро : Ліра, 2015.
2. Дворніков А. С. Метод поетичного перекладу Миколи Лукаша в полісистемі української літератури (на матеріалі перекладів трагедії Й.-В. Гете "Фауст" і поезій Ф. Шиллера) : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Одеса: Підвденноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського, 2013. 20 с.
3. Зарва В. Просвітництво як феномен світової культури. *Слово і час*. 2014. № 2. С. 14-24.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2014_2_5.

4. Ільницький М. М. Й.-В. Гете й І. Франко: антиномія природи і духу ; [редкол. Н. Скотна (голова) та ін. ; вступ. слово М. Шалати]. Дрогобич : Коло, 2014. 59 с.
5. Ковбасенко Ю.І. Література Просвітництва. *Тема*. 2001. № 3.
6. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проєкт? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. Черкаси, 2006.
7. Макаров А. Світло українського бароко. Київ: Мистецтво, 1994. 272 с.
8. Пастушенко Л.І. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму. Дніпропетровськ : Ліра, 2016. 606 с.
9. Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII – першої половини XX ст. : мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2014. 356 с.
10. Соболев В. Українське бароко : тексти і контексти. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2015. 382 с.
11. Терпило П. Гете і Шевченко / Петро Терпило, Пилип Терпило. Львів : Музей Тараса Шевченка Львів. палацу мистецтв, 2012. 29 с.
12. Ушкалов Л. В. Література і філософія: доба українського бароко. Харків : Майдан, 2014. 414 с.
13. Шевців Г. М. "Поезія і правда": автобіографічний дискурс Гете в контексті європейської традиції та новаторства : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Донецьк: Донец. нац. ун-т, 2012. 20 с.
14. Kołos A. Sceptycyzm w literaturze polskiego baroku. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Grzegorza Raubo Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań, 2015. 392 s.

Інтернет-джерела

Сайти електронних бібліотек:

<http://lib.misto.kiev.ua/> (Київська міська бібліотека)

Модуль 2

Художні тексти

**Список рекомендованої літератури
з курсу «Історія зарубіжної літератури ХІХ століття»**

Доба романтизму

1. Байрон Дж. Паломництво Чайльд Гарольда. Дон Жуан. Мазепа. Каїн.
2. Гейне Г. Книга пісень.
3. Готорн Н. Багряна літера.
4. Гофман Е.Т.А. Малюк Цахес на прізвисько Циннобер.
5. Гюго В. Собор Паризької Богоматері.
6. Ірвінг В. Сонна Лощина.
7. Купер Д.Ф. Останній з могікан.
8. Міцкевич А. Кримські сонети. Конрад Валенрод.
9. По Е. Золотий жук. Крук. Вбивство на вулиці Морг.
10. Скотт В. Айвенго.

Доба реалізму

1. Бальзак О. Гобсек. Батько Горію.
2. Бронте Ш. Джейн Ейр.
3. Бронте Е. Буреверхи.
4. Верн Ж. Таємничий острів
5. Діккенс Ч. Домбі і син.
6. Стендаль. Червоне і Чорне.
7. Твен Марк. Пригоди Тома Сойєра. Пригоди Гекльберрі Фінна. Оповідання (за вибором).
8. Теккерей В.-М. Ярмарок марнославства.
9. Флобер Г. Пані Боварі.
10. Фонтане Т. Пані Женні Трайбель, або Серце серцю звістку подає.

Науково-методична література

Основна (базова)

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830-1880 років. Київ: Знання України, 2006. 437 с.
2. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005 – 2006.
3. Затонський Д.В. Минуле, сучасне, майбутнє: Про реалізм, традиції, новаторство. Київ: Дніпро, 1982. 370 с.
4. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. Підручник Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 416 с.
5. Ніколенко О.М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2003. 176 с.
6. Тверітінова Т.І., Шовкопляс Г.Є. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Перша половина: доба романтизму. Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 360 с.
7. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму. Навчальний посібник для студентів. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.
8. Чижевський Д. І. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. 288с.

Додаткові:

1. Братко В. «Українська» тема. Дж. Г. Байрона «Мазепа», її історична основа та романтичний міф. Риси романтичного героя в образі Мазепа. *Зарубіжна література*. 2007. № 8. С. 19–23.
2. Денисюк Х. Ренесанс роману Емілії Бронте “Буреверхи”. *Слово і час*. 2005. № 11. С. 83-88.
3. Маркова М. В. Література європейського романтизму: погляд крізь призму натурфілософської концептуалізації: монографія. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2012. 200 с.

4. Наливайко Д. Німецький романтизм. *Вікно в світ*: заруб. літ.: наукові дослідження, історія, методика викладання. 1999. № 1 (4). С. 90–146.
5. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. ХІХ - поч. ХХ ст.: посібник. Київ: КГОВЦ "Полікультурний світ", 2005. № 3-4.
6. Павличко С. Зарубіжна література: дослідж. та критич. статті. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
7. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика: Навч.посібник. Київ: Либідь, 2006. 440 с.
8. Фесенко В.І. Література французького романтизму. Київ: Вид. Центр КНЛУ, 2016. 152 с.
9. Шалагінов Б.Б. Німецький романтизм і містичне. *Поетика містичного* : кол. моногр. / [упоряд. О. В. Червінська]. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. С. 117-161.
10. Шалагінов Б.Б. Класики і романтики : штудії з історії німецької літератури ХVІІІ-ХІХ століть. Київ : Києво-Моги́л. акад., 2013. 439 с.
11. Bloom H. *The Visionary Company. A readings of English Romantic Poetry*. N. Y.: Cornell University Press, 1971.
12. Brown D. *Walter Scott and the historical imagination*. London: Routledge and Kegan Paul, 1979.
13. Chyk D.Ch. *The Prose Discourse of Ukrainian Literature of the late 18th to mid-19th centuries: the Problem of Canon Formation. Development trends of the modern philology : collective monograph / D. Ch. Chyk, I. I. Dmytriv, P. V. Ivanyshyn, N. V. Maftyn, etc. –Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 1-20.*
14. Dobson D. *The royal characters in the Scott's novels*. London, 1984.
15. Maxwell D. E. S. *American Fiction. The Intellectual Background*. London, 1983.
16. *Romantisism and Ideology. Studies in English Writing 1765–1830 / Ed. by D. Aers, G. Cook, D. Punter*. London–Boston Henley, 1981.
17. Steinecke H. E.T.A. Hoffmann. Stuttgart, 1997. 213 s.
18. Witkowska A., Przybylski Romantyzm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1997. 744 s.

6. Додаткові ресурси

- ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури (2 курс, ФА, денна)»
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=9932>.
- ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (2 курс, ФІС, денна)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=16920>
- ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (2 курс, ФІТ, денна)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=16919>
- ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (2 курс, ФН, денна)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=16917>